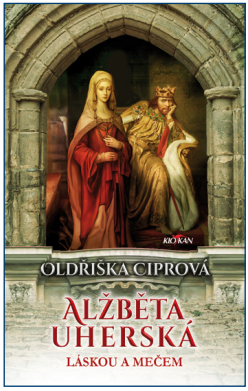

Alžběta Uherská

Oldřiška Ciprová

Poté, co Alžběta dramaticky odešla, zavládlo v jednací síni těžké a rozpačité ticho.

Král Gejza II. seděl na trůnu s hlavou sklopenou a rukama opřenýma o opěradlo. Vedle něj stála královna a jemné rysy její tváře vyjadřovaly zděšení a nejistotu.

Poslové z Čech, oblečení do elegantních šatů zdobených erby svých pánů, neobratně přešlapovali na místě a vyčkávali.

Jeden z mužů se nakonec odvážil zvednout hlavu a odhodlaně promluvit.

Byl to sličný mladík, tak o dva roky starší než Alžběta, s modrýma očima, které se teď plnily zvědavostí a překvapivě i trochou vzteku. Měl štíhlou, ale svalnatou postavu – nejspíš díky fyzické práci a vojenskému výcviku. Tmavé vlasy stažené dozadu byly znamením vysokého šlechtického původu. I mladíkovo oblečení odráželo dobré postavení – tunika byla z nejjemnější vlny, zdobená vyšívanými pásky a lemovaná kožešinou, přes niž měl plášť uchycený sponou ve tvaru rodového znaku. Ani kožené boty, vysoké až ke kolenům, nenechaly nikoho na pochybách, že z české výpravy právě tenhle mladík patří k těm nejurozenějším.

„Milosti," začal s lehkým zadrhnutím, „musím se zeptat… Co se právě stalo s princeznou Alžbětou? Viděl jsem její tvář a.… nezdálo se mi, že je z té dohody nadšená."

Královna Eufrozina zamrkala, jako by se probouzela ze zděšení nad tím, jak se její dcera zachovala. Kráčela k mladíkovi s rozhodností a urozenou důstojností.

„Pane, princezna Alžběta je dcera královského rodu," začala tiše, ale s jasným tónem hlasu. „Má povinnosti vůči svému lidu a království. Sňatek není věc, kterou může zpochybňovat."

„Možná, ale…" muž se odmlčel, než pokračoval. „Nemělo by být štěstí jednotlivce rovněž na prvním místě? Chcete ji nutit do svazku, který by ji uvrhl do nešťastného života?"

Královna Eufrozina zvedla jemnou ruku a položila ji mladíkovi na rameno. „Rozumím tvému zájmu, mladý muži. Ale musíš pochopit, že politické záležitosti jsou někdy tvrdé a neúprosné. Alžběta bude českou kněžnou a tím zabezpečí spojenectví mezi našimi zeměmi."

„Ano, ale za jakou cenu, královno? Za cenu štěstí a svobody? Neměla by mít právo rozhodnout o svém vlastním životě?"

Královna Eufrozina chápala mladíkova slova a upřímné obavy. „Asi rozumím tvé nejistotě, pane. Ale můžeš českému následníkovi vyřídit, že si naše dcera dobře uvědomuje, že jsme pro ni vybrali to nejlepší. Nakonec bude šťastná. Bedřich je jistě statečný a uznávaný muž, který Alžbětě poskytne bezpečí… a lásku."

„Jistě, ale… princezna nereagovala zrovna nadšeně. Co když ani Bedřich není šťastný z tohoto sňatku? Co když… co když i on chce štěstí?"

Královna Eufrozina se na něj podívala s mírným překvapením. „To… to jsou zvláštní otázky. Víš něco, o čem bys nám měl říct?" zeptala se nakonec přímo.

Muž zakroutil hlavou.

„Všiml jsem si, že princezna napadá na jednu nohu," začal náhle mladík z jiného soudku. „O ničem takovém jsme nebyli zpraveni."

„Ničeho takového jsem si nevšimla," usmála se královna chladně a svým pohledem dala jasně najevo, že tohle téma je pro ni ukončené.

Mladík si povzdechl, pohladil si bradu, zamyšleně pohlédl směrem ke králi a královně. „Myslím, že jsme neměli nechat princeznu odejít. Měli bychom s Alžbětou promluvit. Rád bych slyšel, jestli… jestli tohle všechno je opravdu to, co chce."

Královna Eufrozina vážně přikývla a obrátila se ke králi Gejzovi II., který dosud seděl na trůnu a mlčky pozoroval celou situaci.

Zdálo se, jako by mladíka propichoval očima.

Mladý muž se uklonil: „Dovol mi, Milosti, ať s princeznou promluvím."

„Nic takového se nestane, dokud si nenalijeme čistého vína, pane," pronesl král rozhodně a nepřestal na něj hledět. „Nemám rád, když je ke mně můj host neupřímný."

Královna se na manžela nervózně podívala, neboť vůbec netušila, o čem mluví.

Mladík se jí naopak jevil jako velmi přímý člověk.

Teď jen pokýval hlavou a řekl směrem k panovníkovi: „Odpusť, Milosti."

Gejzova tvář znejistěla. Očima si měřil mladíka před sebou, až se mu zrak zastavil na sponě u pláště.

A pak se králi vrásky na čele vyhladily, neboť mu došlo, proč se mladý muž omlouvá.

„Mohl jsi to říct hned, pane," utrousil král.

„Ano, teď vidím, že to nebyl úplně dobrý nápad, Milosti," souhlasil mladík a usmál se. „Jak jsi to poznal?"

„Tvá spona, chlapče," ukázal Gejza bradou na šperk u pláště. Spona posetá po celém obvodu červenými plamínky zobrazovala plamennou orlici se zlatými drápy a zlatou zbrojí. Orlice spočívala na stříbrném štítu a dobrému pozorovateli dala jasně najevo, z jakého rodu majitel pochází.

Královna nechápavě hleděla z jednoho na druhého.

„Asi bychom ti to měli vysvětlit, drahá. Tenhle mladík není nikdo jiný než český kněžic Bedřich. Jeho spona nese rodový znak Přemyslovců. Nebylo těžké ho poznat, když začal klást tak zvláštní otázky."

„Ach," vyrazila ze sebe Eufrozina a pohled jí přeletěl k Bedřichovi. „Tak proto tolik zájmu o mou dceru?"

Bedřich se postavil rovně, s důstojností a klidem, který byl jeho obvyklým rysem. „Ano, Milosti. Jsem Bedřich, syn knížete Vladislava II., a přijel jsem jako vyslanec svého otce, ale také jako muž, který by rád poznal svou budoucí manželku."

„Aha. A co si o manželce myslíš, pane Bedřichu?" zeptala se s jemným úsměvem královna.

Bedřich se zarazil.

„Je jiná, než jsem čekal. Určitě své povinnosti dostojím a vezmu si vaši dceru za manželku, ale rád bych s ní nejdřív mluvil. Omlouvám se, že jsem se řádně nepředstavil, ale chtěl jsem princeznu poznat neformálně."

„Alžběta se v moc dobrém světle neukázala."

Bedřich pokrčil rameny. „Byla upřímná, a to se v tomto světě cení. Rád bych viděl Alžbětu jako ženu, nejen jako politickou spojku mezi našimi zeměmi. Chci respektovat princeznin názor a její touhy. Myslím, že je správné, abychom se před svatbou setkali, a proto jsem přijel osobně."

Královna Eufrozina se uznale usmála a podívala se s očekáváním na manžela. Tento mladík byl možná citlivější, než by se u panovníka očekávalo, ale královně se velmi líbil.

Král Gejza kývl na sluhu u dveří: „Přiveďte princeznu Alžbětu," nařídil.

Ten ihned odešel vyplnit králův příkaz a po jeho odchodu se místnost zaplnila palčivým tichem.

Čekání se zdálo nekonečné. Bedřich přešlápl a v duchu přemýšlel, jak nejlépe svou nastávající oslovit.

Konečně zaslechli na chodbě kroky a mladík se trochu uvolnil.

Ale místo toho, aby do síně vešla princezna, přiběhl vyčerpaný sluha. „Milosti… princezna Alžběta," sdělil bez dechu, „není v komnatě. Je pryč."

V té chvíli se zdálo, že se čas zastavil. Královna Eufrozina zaťala zuby a král sevřel pěsti. Bedřichovi se na tváři objevil výraz šoku a zneklidnění.

„Cože?" vyrazil král a jeho hlas zněl zlostně. „Jak to? Strážní přece stáli v chodbě, tak snad vědí, kam zmizela?"

Sluha rychle pokračoval: „Ona vůbec kolem nich neprošla, jen chůva vešla tam a zpět. Okno je otevřené a.…"

Bedřich cítil, jak mu srdce buší vzrušením a hněvem zároveň. „Utekla přede mnou," řekl kousavě.

„Ještě nevíme, že zmizela dobrovolně, pane," okřikl ho král. „Nedělejme předčasné závěry."

V ten okamžik se dveře jednací síně znovu otevřely a dovnitř vešla chůva s výrazem zoufalství na tváři. „Milosti, princezna Alžběta… utekla. Utekla z hradu a já tomu nedokázala zabránit."

Všichni přítomní byli okamžitě ochromeni šokem. Napětí a obavy v jednací síni by se daly krájet.

Princeznin útěk vyvolal chaos a rychle změnil plány.

Jedno bylo jisté – Alžběta, mladá princezna, byla pryč a zjevně si vůbec neuvědomovala nebezpečí, která jí venku mohou hrozit.

Když chůva nesouhlasně opustila komnatu, Alžběta byla pořád pohlcena úzkostí a beznadějí. Pak zaslechla na chodbě hlasy a rychle přešla ke dveřím, aby slyšela, co se děje.

„Zůstaňte tady v chodbě. Kdyby chtěla princezna opustit komnatu, hned mě zavolejte," slyšela chůvin hlas a nahněvaně sykla.

Neměla se Anně vůbec svěřovat. Teď musí jednat rychle.

Vystrčila hlavu ze dveří a spatřila stíny strážných, kteří stáli na hlídce na konci chodby. Alžběta si uvědomila, že tudy prchnout nemůže. Musí najít jinou cestu.

V hlavě se jí honily myšlenky tak zběsile, až se bála, že jsou slyšet.

Jedinou cestou ke svobodě bylo okno.

Přistoupila k němu a opatrně ho otevřela. Věděla, že skok z takové výšky bude nebezpečný, ale zdálo se, že nemá na výběr. Strach ji zmrazil v momentě, jakmile se podívala dolů. Hradní nádvoří se jevilo jako nekonečná propast, i když věděla, že okno není výš než dva vysocí muži.

Zhluboka se nadechla a rozhodla se. Přehodila nohy přes okenní parapet a sedla si na okraj. Bylo to vysoko, mnohem výš, než když jako dítě spadla z koně. Při té vzpomínce pocítila ostrou bolest v noze, která ji probodla jako břitva.

Jeden, dva, tři… a skočila.

Vzduch jí hučel kolem uší, zatímco se rychle blížila k zemi. Hradní zdi byly nepříjemně hrubé a ostré, když o ně v letu zavadila.

A pak… dopadla. Přistála tvrdě na nohy a bolest ji udeřila do kolen. Ale princeznu to nezastavilo. Věděla, že nemůže zůstat na místě, než ji objeví některý z hradních strážných.

Sotva se udržela na nohou, ale přesto se rozběhla. Poskakovala po nerovném terénu nádvoří a snažila se najít cestu ven. Temné stíny se stále prodlužovaly a Alžbětě došlo, že se začíná stmívat. To ji však nemohlo zastavit.

Zahlédla otevřené dveře do stájí.

„Skvělé!" zaradovala se a bez váhání se do nich vrhla. Nikde nikoho neviděla, a tak se za chvíli ocitla v místech, kde to vonělo senem a koňským potem.

Ach, jak to tady milovala.

V jednom stání byl Čert.

Alžběta se k němu přiblížila, pohladila ho po hlavě a přitiskla se mu tváří k líci. Zakazovali jí na něm jezdit, vždy se musela prosit o dovolení. Ale

dnes to bylo jiné. Dnes už se chovala nepatřičně. Nebude vadit, když poruší další pravidlo. Bolestně si uvědomovala, že stará zlomenina se jí při skoku ozvala, ale snažila se na to nemyslet.

V dalším okamžiku Čerta odvázala, osedlala ho a vyskočila mu na hřbet. Čert pod ní netrpělivě zvedl hlavu. Alžběta pevně sevřela otěže a srdce jí bušilo jako o závod.

„Jdeme, Čerte," zašeptala a pohladila ho po krku. „Pojedeme za svobodou."

Vzali to skrz temné a prázdné chodby stájí, kde pouze slabé světlo loučí osvětlovalo jejich cestu. Jakmile vyšli ven, ocitli se na nádvoří hradu a Alžběta si uvědomila, že se za tu chvíli úplně setmělo. Měsíční světlo se odráželo od kamenů a ve vzduchu byla cítit noční vlhkost.

„Musíme projít bránou," šeptala si pro sebe Alžběta, když pohlédla na obrovskou vstupní bránu hradu, hlídanou dvěma ozbrojenými strážci. Jejich zbraně se třpytily v bledém světle měsíce.

Věděla, že brána je jedinou cestou ven, ale jak se dostat kolem stráží? Horečnatě přemýšlela, když najednou dostala nápad.

Plášť si pečlivě přehodila přes hlavu i ramena a dojela až k bráně. Strážní se k ní okamžitě obrátili.

„Kdo jsi?" zeptal se jeden z nich, zvedaje meč.

Alžběta se snažila udržet klidný hlas: „Jsem to jenom já, paní Marika, dcera jednoho z komorníků. Mám předat zprávu od královny Eufroziny."

Strážní si ji prohlédli skepticky. „Proč takhle pozdě?" zeptal se druhý.

„Kvůli královniným příkazům. Řekla mi, abych se pokusila dostat ven bez velkého povšimnutí," lhala Alžběta s jistotou, která byla spíš zoufalstvím.

Strážní se na chvíli zamysleli a pak se jeden z nich otočil k bráně. „Otevřete bránu pro paní Mariku," rozkázal.

Brána se těžce otvírala a dívka zadržovala dech. Slyšela, jak se na nádvoří začíná shlukovat větší množství lidí. Jistě už ji hledají. Upřeně pozorovala vrata a pohledem se snažila zrychlit jejich otevírání.

„Počkejte," zaslechla, jak někdo volá na strážné, a byla v ní malá dušička. Ale brána se v té chvíli konečně rozestoupila dost na to, aby mohla projet. Alžběta se uvolnila a pobídla koně.

Srdce jí bušilo až v hlavě, zatímco se vydala do temné noci. Byla teď venku, na svobodě, ale nebezpečí číhalo stále všude kolem. Teď musela utéct před těmi, kteří by ji mohli přivést zpět.

Nebyl čas na přemýšlení. Čert se dal do rychlého klusu a Alžběta pevně držela otěže.

S posledním pohledem na hrad, který utonul v šeru, cítila Alžběta vítr v tváři a v uších zvuky noci.

„Je absolutně nezodpovědná," vybuchl král v jednací síni. Královna Eufrozina mu sice dávala za pravdu, ale ostražitě házela očima po Bedřichovi. Bylo jí jasné, že se Alžběta uvedla, jak nejhůř mohla. Přemýšlela, jestli český kníže nakonec od sňatku neustoupí, když její úvahy přerušil vstup strážných.

V jejich tvářích bylo jasně čitelné znepokojení.

„Máte ji?" vyhrkl král Gejza, vstávaje s náznakem obavy ze svého trůnu.

Strážní jedním dechem hlásili: „Milosti, princezna Alžběta opustila hrad. Byla identifikována jednou z hlídek. Představila se jim cizím jménem, tak ji pustili ven."

Královo srdce se zachvělo. „Cože? Jak je to možné? Okamžitě povolat všechny hlídky! Musíme ji najít, než se něco stane! Proboha, jak to, že vyjela z hradu?!"

Strážní přikývli a vyběhli ven, zatímco král zůstal s Eufrozinou a posly z Čech.

Bedřich stál před králem Gejzou s lehkým pocitem nejistoty. Cítil se nesměle, ale zároveň v něm plápolala touha něco udělat, nejen nečinně čekat. „Milosti, dovol mi, abych šel s českou výpravou hledat Alžbětu," požádal se zjevným rozhodnutím. „Je to má budoucí manželka a já ji nenechám v nebezpečí. Moji družiníci jsou velmi schopní."

„Jsi náš host, pane. Neuvrhnu tě do toho šílenství jenom proto, že se má dcera chová nesmyslně," namítl král, snaže se potlačit nervozitu.

Bedřich přikývl. „Chápu, Milosti. Ale nechci tady stát se založenýma rukama. A trochu chápu i princeznu. Jedná prchlivě a vzdorovitě a jsem si jistý, že neodhadla nástrahy, které jí za branami hradu hrozí."

Král si povzdechl a sklonil hlavu. „Dobře, budu rád za tvou pomoc. Alžběta je statečná dívka, ale není otrlejší než ostatní."

Bedřich bez dalších slov spěšně odešel, aby se připojil k vojákům, kteří už byli připraveni k odjezdu. Jeho družina ho následovala.

Za chvíli stáli na nádvoří hradu, kde se shromáždily hlídky. Místo bylo osvětlené loučemi, jejichž třpyt vytvořil na kamenných zdech tanec stínů. Atmosféra byla napjatá a nervózní.

Duněly tu desítky nohou, jak vojáci připravovali koně a zbraně k cestě.

Bedřich zvedl pohled k noční obloze, která se nad nimi rozlévala temným pláštěm hvězd. V dáli za hradbami, tam někde byla Alžběta. Jeho budoucí manželka. Jeho vstupenka na knížecí stolec. Bez vlivné nevěsty z rodu Arpádovců se neobejde, česká šlechta už tak proti jeho následnictví brojí. Alžběta je důležitější, než se na první pohled zdálo. Bedřich bude muset přejít i její nezodpovědné chování a dost možná postižení, které mu její rodiče zatajili. Alžběta Uherská se musí stát jeho manželkou.

A teď je někde v lese úplně sama.

Zdeslav, jeho věrný družiník, mu přivedl koně a Bedřich se vyhoupl do sedla.

„Najdeme ji," řekl Zdeslav a Bedřich pokývl hlavou. Byl rád, že měl tohoto muže po boku.

Zdeslavova postava byla jako skála – pevná a neochvějná a jeho hlas zněl jako zvon. Byl to válečník, jehož ruce byly stejně schopné ovládat meč i sekeru.

„Pane, můžeš nám ukázat cestu?" zeptal se Bedřich jednoho z vyšších strážných, který vedl výpravu.

Strážný přikývl a zvedl pochodeň, která hořela jasným plamenem. „Tudy pojedeme pořád rovně, začneme se rozdělovat, až řeknu," vysvětlil a ukázal na tmavou cestu vedoucí za hradby.

Bedřich se chopil otěží.

„Dej mi světlo," přikázal Bedřich jednomu ze strážných a vzal si pochodeň.

Během chvíle všichni vyrazili do okolí hradu obklopeného hlubokými lesy.

Temnota se vkrádala mezi stromy jako neviditelný zlý démon, větve šeptaly tajemství, která se rozléhala mezi stíny. Měsíční světlo se prolínalo skrz husté větve stromů a louče, které drželi vojáci, osvětlovaly jen malou oblast kolem nich.

„Nikde ji nevidím!" zvolal jeden z vojáků, když mlha sevřela jejich výpravu.

Bedřich pevně svíral otěže koně, který pod ním neklidně poskakoval. „Držte se pohromadě!“ vykřikl přes hluk větru a šustění listí. „Musíme Alžbětu najít!“

Výprava pokračovala vpřed, každý krok byl obtížný a nejistý. Bedřichovi se zdálo, že temnota se plíží kolem nich jako nějaká živá věc, plná skrytých nebezpečí.

„Tady není nic než stíny!“ vyhrkl další voják, zatímco se snažil očima proniknout tmu. „Rozdělíme se.“

„Musí být někde blízko,“ šeptal Bedřich pro sebe, ale jeho hlas pohltil vítr.

Bedřich se soustředil na to, aby udržel tempo s hlídkou, protože členové české družiny v čele se Zdeslavem zůstali někde za nimi.

„Rychleji! Musíme ji najít!“ vykřikoval Bedřich, když se snažil držet krok s vojáky, kteří se mu pomalu ztráceli z dohledu.

Les nebyl nijak laskavý k cizincům, a tak Bedřichovi brzy přestávalo být jasné, kam vlastně míří. Když se pokusil projet mezi dvěma stromy, nevšiml si větve, která ho tvrdě uhodila do tváře. Leknutím upustil pochodeň, jež na zemi okamžitě uhasla.

„Au!“ vykřikl Bedřich, prudce přitáhl otěže a ztratil rovnováhu. Kůň, zmatený z neočekávaného zastavení, uskočil a Bedřich se zřítil na zem.

Ocitl se sám v hlubokém lese a tma mu okupovala mysl. Byl bez průvodců, bez světla a bez jakékoliv naděje, že najde Alžbětu.

„Alžběto!“ vykřikl do temné noci, ale jeho hlas se ztratil ve větru a šustění větví.